

Sygn. akt II Ca 864/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Bajor-Nadolska

Sędziowie: SSO Małgorzata Klesyk (spr.)

SSO Anna Pać-Piętak

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Ewa Banaszek

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2018 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. C.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Końskich

z dnia 5 kwietnia 2018 r. sygn. akt I C 172/17

oddala apelację i zasądza od M. C. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 864/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2018 r. Sąd Rejonowy w Końskich w punkcie I zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki M. C. kwotę 9271,28 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty, w punkcie II oddalił powództwo w pozostałej części, w punkcie III pobrał od powódki M. C. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Końskich) kwotę 108,67 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od oddalonej części powództwa, w punkcie IV pobrał od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Końskich) kwotę 615,83 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa, w punkcie V zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki M. C. kwotę 256,45 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 5 marca 2014 roku w wyniku kolizji drogowej uszkodzeniu uległ pojazd marki M. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność D. K. (1). Sprawca zdarzenia był ubezpieczony w zakresie ubezpieczenia OC w (...) S.A. w W.. Poszkodowany zgłosił szkodę ubezpieczycielowi, który po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego decyzją z dnia 21 marca 2014 roku przyznał w/w i wypłacił odszkodowanie w wysokości 8.994,40 złotych. W dniu 22 lutego 2017 roku pomiędzy D. K. (1) a M. C., prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Odszkodowania,

Windykacja, (...) M. C. z siedzibą w W. została zawarta umowa przelewu wierzytelności jaka przysługuje D. K. (2) w stosunku do (...) S.A. z tytułu wszelkich następstw szkody z dnia 5 marca 2014 roku dotyczącego pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...). W dniu 5 marca 2017 roku na zlecenie M. C. został sporządzony kosztorys prywatny, na podstawie którego wartość uszkodzeń w pojeździe M. (...) o nr rej. (...) została wyliczona na kwotę 19 406,76 złotych netto. Za ten kosztorys została wystawiona w dniu 16 marca 2017 roku faktura nr (...) na kwotę 369 złotych. Pismem z dnia 16 marca 2017 roku M. C. wystąpiła do ubezpieczyciela z reklamacją, w której wezwała go do dopłaty kwoty 10 412,36 złotych oraz pokrycia kosztów wykonania opinii w kwocie 369 złotych. Do reklamacji tej (...) S.A. w W. nie ustosunkował się przed wniesieniem powództwa, co nastąpiło w dniu 20 marca 2017 roku (data stempla na kopercie, wpływ do sądu 24 marca 2017 roku). W wyniku zdarzenia z dnia 5 marca 2014 roku w pojeździe marki M. (...) uległy uszkodzeniu szczegółowo w uzasadnieniu wymienione elementy pojazdu. Ekonomiczny koszt naprawy pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...) wynosi 17 896,68 złotych netto.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione w znacznej części. Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności wyjaśnił, iż zarzut przedawnienia podniesiony przez stronę pozwaną nie jest zasadny. Termin przedawnienia roszczenia powódki wynosił zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w zw. z art. 819 § 1 k.c. w zw. z art. 442¹ k.c. trzy lata. Dla powódki rozpoczął on bieg z dniem 21 marca 2014 r., tj. od daty decyzji (...) S.A. w sprawie wypłaty odszkodowania na rzecz D. K. (1), co wynika z art. 819 § 4 k.c. Powódka wniosła pozew w dniu 20 marca 2017 r., a więc z zachowaniem tego terminu. Celem ustalenia kosztów naprawy pojazdu D. K. (1) Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu motoryzacji M. S.. Koszt ten wyniósł 18 105,42 zł netto przy wykorzystaniu części oryginalnych, zaś 17 896,68 zł przy wykorzystaniu części porównywalnej jakości. Sąd pierwszej instancji dzieląc opinię biegłego przyjął, że naprawa pojazdu z wykorzystaniem części porównywalnej jakości pozwala w pełni na przywrócenie walorów technicznych i wizualnych pojazdu, a ich zastosowanie nie wpływa na wartość rynkową i bezpieczeństwo jego użytkowania. Koszt części zamiennych w kosztorysie przygotowany przez stronę pozwaną został zaś zaniżony z powodu zastosowania w sposób nieuzasadniony dużo większej amortyzacji części oryginalnych. Dodatkowo Sąd uznał, iż zasadne jest roszczenie powódki obejmujące sporządzenie prywatnej ekspertyzy biegłego w kwocie 369 zł, gdyż ten kosztorys stał się podstawą do sprecyzowania stanowiska procesowego powódki, a zatem pozostawał w związku z dochodzonym roszczeniem. Łącznie zatem roszczenie M. C. było zasadne co do kwoty 9271,28 zł, obejmującej różnicę pomiędzy dotychczas wypłaconym odszkodowaniem i kosztem sporządzenia prywatnej opinii. Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia następującego po dniu otrzymania odpisu pozwu przez pozwanego (doręczenie odpisu pozwu nastąpiło w dniu 3 kwietnia 2017 roku) od dnia 4 kwietnia 2017 roku. Sprecyzowane stanowisko powódki powstało dopiero po wykonaniu opinii prywatnej, a jako że okres pomiędzy jej powstaniem oraz wystosowaniem reklamacji, a wniesieniem pozwu był zbyt krótki dla ustosunkowania się do niej przez pozwanego, ostatecznie uznać należało, że bieg naliczenia odsetek powinien rozpocząć się od 4 kwietnia 2017 roku. Podkreślić należy, że D. K. (1) nie kwestionował decyzji o przyznaniu odszkodowania, dlatego naliczenie odsetek zgodnie z chwilą wymagalności roszczenia, tj. 30 dni od dnia zgłoszenia szkody, prowadziłoby do pokrzywdzenia ubezpieczyciela.

Wyrok w części co do punktu II, w zakresie dotyczącym odsetek zaskarżyła powódka.

Zarzuca:

- błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a wynikający z naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wadliwe uznanie, że doręczenie odpisu pozwu stronie pozwanej stanowi zgłoszenie roszczenia, a tym samym jest zdarzeniem, od którego zaczyna bieg opóźnienie w spełnieniu świadczenia przez pozwanego, a w konsekwencji jest rozpoczęciem okresu naliczania należności odsetkowej,

- obrazę przepisów art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 oraz ust. 2 w zw. z art. 16 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych w zw. z art. 3 ust. 5 oraz art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o działalności ubezpieczeniowej poprzez ich niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, iż w sytuacji gdy ubezpieczyciel wypłaci bezsporną część odszkodowania pozostaje w opóźnieniu w zakresie niewypłaconej

części odszkodowania dopiero z chwilą wezwania ubezpieczyciela do spełnienia konkretnego świadczenia przez poszkodowanego, gdy tymczasem prawidłowa wykładnia ww. przepisów nakazuje ich rozumienie w ten sposób, iż każde zaniżenie wypłaconego odszkodowania po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego i z uchybieniem terminu 30 dni od daty zgłoszenia szkody powoduje, iż także w tym zakresie ubezpieczyciel popada w opóźnienie, a tym samym w zakresie niewypłaconego odszkodowania należność odsetkowa liczona jest od upływu 30-go dnia od zgłoszenia szkody chyba, że zachodzą okoliczności opisane w art. 14 ust. 2 ustawy.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty powódka wniosła o zmianę wyroku i zasądzenie kwoty 2437,97 zł wraz należnymi odsetkami ustawowymi od dnia 5 kwietnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami z tytułu opóźnienia liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania wg. norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację (...) S.A. w W. wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego wg. norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne. Zarzuty apelacyjne choć dotyczą także ustaleń faktycznych i oceny dowodów, to w istocie sprowadzają się do zakwestionowania prawidłowości zastosowania przez Sąd pierwszej instancji prawa materialnego – przepisów dotyczących odsetek.

W ocenie Sądu Okręgowego należy podzielić stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż w wypadku roszczenia M. C. nie można przyjąć, że pozwany pozostawał opóźnieniu już od 5 kwietnia 2014 r. Zasadnie Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, iż po raz pierwszy szkoda została zgłoszona pozwanemu przez D. K. (1) w dniu 6 marca 2014 r. Pozwany w dniu 21 marca 2014 r., a więc z zachowaniem 30-dniowego terminu, wynikającego z art. 14 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, a więc nie popadł w opóźnienie wypłacając poszkodowanemu kwotę 8994,40 zł. Należy przy tym zaznaczyć, że poszkodowany nie określił wysokości żądanego odszkodowania w zgłoszeniu szkody, a następnie nie kwestionował wysokości wypłaconego odszkodowania. Powódka zgłosiła swoje roszczenie, które przysługiwało jej jako nabywcy wierzycielności od D. K. (1), dopiero w dniu 16 marca 2017 r. składając reklamację dotyczącą poprzedniej decyzji ubezpieczyciela odnośnie wysokości odszkodowania, której zbywca wierzycielności do tego czasu nie kwestionował. Do tej reklamacji pozwany nie zdołał się ustosunkować, bowiem już w dniu 20 marca 2017 r. M. C. wniosła pozew, którego odpis pozwany otrzymał w dniu 4 kwietnia 2017 r. Powódka składając reklamację określiła wartość odszkodowania, którego się domaga, gdyż taką możliwość zyskała zlecając sporządzenie prywatnej opinii rzeczoznawcy samochodowemu. Tym samym przyjąć należy, iż zakład ubezpieczeń nie mógł popaść w opóźnienie co do wypłaty odszkodowania na rzecz M. C., w terminie przez nią wskazanym, bowiem roszczenie o jego wypłatę zostało sprecyzowane po raz pierwszy dopiero w reklamacji M. C., a D. K. (1) nie kwestionował pierwotnej decyzji ubezpieczyciela o wypłacie odszkodowania. Wskazać bowiem należy, że w prawdzie świadczenia odszkodowawcze zakładu ubezpieczeń są terminowe, jednak zakład nie pozostaje w opóźnieniu co do kwot nie objętych jego „decyzją”, jeżeli poszkodowany po jej otrzymaniu lub wcześniej nie określi kwotowo swego roszczenia. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 199 r., III CKN 315/98, LEX nr 37924). Z powyższego wynika zatem, że nie jest możliwe przyjęcie by pozwany pozostawał w opóźnieniu co do wypłaty odszkodowania na rzecz powódki wcześniej niż z dniem otrzymania odpisu pozwu, bowiem dopiero wówczas otrzymał sprecyzowane żądanie wypłaty reszty odszkodowania. Ciążący na ubezpieczycielu terminowy obowiązek świadczenia zależy bowiem od spełnienia dodatkowych przesłanek dotyczących współdziałania poszkodowanego oraz obiektywnych możliwości ustalenia okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności. Istota zobowiązania z ubezpieczenia majątkowego wymaga współdziałania wierzyciela (ubezpieczonego lub innej osoby uprawnionej do otrzymania świadczenia). Jest to ogólna cecha zobowiązań (art. 354 § 2 k.c.), nabierająca szczególnego znaczenia w stosunkach ubezpieczeniowych, czego dowodem są liczne przepisy i postanowienia umowne precyzujące obowiązki ubezpieczonego. Współdziałanie

wierzyciela sprowadza się nie tylko do zgłoszenia szkody zakładowi ubezpieczeń ale także do określenia wysokości roszczenia, co wynika z art. 14 ust. 1 i 3 ww. ustawy. Jeżeli poszkodowany nie określi wysokości roszczenia, a zakład, mając dane do jego ustalenia, nie oświadczy, jaką kwotę uważa za właściwe odszkodowanie, powstaje w zasadzie stan opóźnienia, uprawniający wierzyciela do żądania odsetek. Z chwilą wypłacenia kwoty ustalonej przez ubezpieczyciela obowiązek wypowiedzenia się odnośnie do tego, czy jest ona odpowiednia, powraca do wierzyciela (poszkodowanego, uprawnionego z ubezpieczenia OC). Od chwili zgłoszenia przez niego żądania dalszych roszczeń zakład pozostaje w opóźnieniu, o ile oczywiście roszczenia te będą uzasadnione. W rozpoznawanej sprawie po zgłoszeniu szkody pozwany uznał żądanie wypłaty odszkodowania za zasadne do kwoty jaką wypłacił D. K. (1), dopiero zatem reklamacja zgłoszona przez powódkę spowodowała po stronie pozwanego obowiązek odniesienia się do jej sprecyzowanych już żądań a z racji tego, że została zgłoszona wcześniej niż na 30 dni przed otrzymaniem przez pozwanego odpisu pozwu, nie można przyjąć aby zakład ubezpieczeń był w opóźnieniu przed tą datą.

Powyższe skutkowało oddaleniem apelacji jako bezzasadnej, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 385 k.p.c.

Powódka jako strona przegrywająca w postępowaniu apelacyjnym winna, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zwrócić powodowi poniesione w jego toku koszty, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 450 zł (§ 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. pkt 1 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22. 10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. 2018, poz. 265).

SSO Anna Pać-Piętak SSO Magdalena Bajor-Nadolska SSO Małgorzata Klesyk

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem dręczyć powódce z pouczeniem o niezaskarżalności.